

Osobnosti zemědělského výzkumu v Kroměříži

Ing. Milan Kopecký, CSc.,
významný odborník v oblasti agrotechniky ječmene

Kroftová Věra, Agrotest fyto, s.r.o. a Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Milan Kopecký se narodil 29. ledna 1929 v Pravčicích u Kroměříže a opustil tento svět před deseti lety, v Kroměříži 9. dubna 2015. Pocházel ze zemědělské rodiny. Z toho pramenil jeho vztah k půdě a k zemědělství, což předurčilo i jeho budoucí profesní dráhu. Po základní škole nastoupil na Střední zemědělskou školu v Přerově, kterou zakončil maturitou v roce 1948. Studium na Vysoké škole zemědělské v Brně dokončil v roce 1952.

Do Výzkumného ústavu obilnářského v Kroměříži nastoupil hned po návratu z dvouleté základní vojenské služby 1. listopadu 1954. Od začátku působení ve výzkumu sledoval nejnovější poznatky z odborné literatury naší i zahraniční. Postupně rozvíjel své tvůrčí i komunikační schopnosti. V roce 1972 dokončil vědeckou aspiranturu. Výstupy jeho práce byly různorodé – pečlivě zpracované zprávy o výsledcích výzkumných projektů, které jsou dodnes uloženy ve fondu knihovny Zemědělského výzkumného ústavu Kroměříž, s.r.o., metodiky, kapitoly v odborných knihách, příspěvky do sborníků z odborných konferencí. Především však publikoval články, kterých bylo více než dvě stovky. Jeho práce můžeme najít v časopisech vědeckých (např. Rostlinná výroba) i odborných, určených především pro praktické zemědělce (např. Úroda, Kvasný průmysl, Zemědělské noviny, Zemědělec a další). Některé jeho články z časopisu Úroda lze v plných textech vyhledat v on-line archivu časopisů nakladatelství ProfiPress. S nadšením se věnoval také přednáškové činnosti pro zemědělskou praxi.

Za novými poznatky a zkušenostmi vyjížděl i do zahraničí, již v roce 1957 byl služebně v NDR (Německá demokratická republika), později se mezi oběma zeměmi vyvinula čilá spolupráce a návštěvy byly oboustranné. V roce 1959 navštívil spolu s dalšími spolupracovníky SSSR, v roce 1969 pobýval služebně v Polsku. Se svými poutavými přednáškami jezdil velmi často na Slovensko.

Odborně se Ing. Kopecký zaměřoval především na výzkum a vývoj technologií pěstování jarního ječmene a problematiku

osevních postupů a možného zastoupení obilnin v nich. Na přelomu 60. a 70. let minulého století patřil ke skupině odborníků, kteří se v tehdejší Československu podíleli na zakládání sítě dlouhodobých polních pokusů. Některé z těchto pokusů jsou v kroměřížském výzkumném ústavu vedeny dodnes a jejich výsledky jsou zdrojem poznatků o dlouhodobých vlivech způsobů hospodaření na půdní prostředí, produkční charakteristiky i možnosti a rizika trvalé udržitelnosti zemědělských systémů.

Jak na něj vzpomíná pan **Ing. Slavoj Palík, CSc.**, bývalý ředitel našeho výzkumného ústavu?

„Milan pracoval na oddělení agrotechniky jako vědecký pracovník. Byl zapáleným výzkumníkem v éře, kdy byla ve výzkumu věnována agrotechnice větší pozornost než nyní. Jeho přístup k pěstební technologiím byl pokrokový díky úzkým vazbám na fyziologicko-biochemickou problematiku, kterou se na našem pracovišti zabývali např. Pavel Škopík, Lubomír Nátr, Vladimír Bezděk a Miroslav Zemánek. V té době Milan využíval jejich poznatky pro rozvoj agrotechnického výzkumu. Zaměřoval se na agrotechniku sladovnického ječmene, včetně vlivu pěstebních opatření na jeho výnos i kvalitu. Byl uznáván i mezinárodně, což mohu osobně potvrdit z četných akcí pořádaných ve spolupráci s německými výzkumníky. Hodně spolupracoval s praxí, zvláště mám v paměti jeho mise na Slovensko, kde rovněž šířil dobrou pověst našeho ústavu. Praxi měl vždy co říci, byl poutavým interpretem výzkumu podloženého výsledky polních pokusů i nabytými znalostmi a zkušenostmi. Milan měl veselou a optimistickou povahu a pevný charakter. Neměl štěstí na tehdejší představitele vedení, z osobních setkání i drobných událostí, které jsem s ním prožil, vím, že vždy zásadově hájil principy rovné součinnosti, hrál vždy fér a za svoji pravdu se dovedl principiálně postavit. Zůstal svůj a měl svoji hrdost. S noblesou jemu vlastní překonával i tehdejší politické tlaky pramenící z jeho původu.“

Ve volném čase se Milan Kopecký věnoval především rodině, později i vnoučatům a pravnoučatům. Jeho koníčkem byla turistika po českých a moravských krajích a také kultura. Vždy si našel čas na hudbu, četbu i divadlo. Rád také pracoval na zahrádce.

Působení v našem výzkumném ústavu ukončil odchodem do důchodu 31. ledna 1989. Odešel i přes naléhání spolupracovníků, kteří hodně stáli o to, aby zůstal a věnoval ještě nějaký čas své úspěšné činnosti a předával získané zkušenosti, poznatky a znalosti svým mladším kolegům. Z vážných rodinných důvodů však nebylo možné, aby v aktivní práci pokračoval.

Z bohaté publikační činnosti pana Milana Kopeckého zde uvádím několik vybraných publikací, na kterých se autorsky podílel:

Monografie

- Skládal, Vladimír et al. (1967): **Sladovnický ječmen**. Praha, Státní zemědělské nakladatelství. 322 s.
- Kopecký, Milan (1969): **Výživa a hnojení jarního ječmene**. Kroměříž, Okresní výbor České socialistické akademie. 75 s.
- Lekeš, Jaroslav et al. (1973): **Pěstujeme obilniny v ČSR**. Praha, Státní zemědělské nakladatelství. 269 s.
- Lekeš, Jaroslav et al. (1985): **Ječmen**. Praha, Státní zemědělské nakladatelství. 306 s.

Metodiky

- Kopecký, Milan et al., 1967: **Agrotechnika ozimého ječmene**. Metodiky pro zavádění výsledků výzkumu do zemědělské praxe č. 21/67. Praha, ÚVTI MZV. 21 s.
- Lekeš, Jaroslav et al. (1980): **Technológia pestovania a agrobiologická kontrola porastov obilnín**. Metodiky pro zavádění výsledků výzkumu do zemědělské praxe č. 22/80. Nitra, Ústav vedecko-technických informací pre poľnohospodárstvo. 34 s.
- Kopecký, Milan et al. (1987): **Systém výroby jarního ječmene**. Kroměříž, Výzkumný a šlechtitelský ústav obilnářský Kroměříž. 19 s.
- Lekeš, Jaroslav et al. (1988): **Technologie pěstování a agrobiologická kontrola porostů obilnin**. Metodiky pro zavádění výsledků výzkumu do zemědělské praxe č. 5/88. Praha, ÚVTIZ. 70 s.

Články v časopisech a sbornících

- Kopecký, Milan - Voňka, Zdeněk (1960): Olomoucké hnutí za vysoké výnosy a jakost sladovnických ječmenů – Zhodnocení soutěže ročníku 1959. **Kvasný průmysl**, 6, 1960, 5, 98-101.
- Kopecký, Milan (1964): Soutěž o vysoké výnosy a jakost sladovnických ječmenů v ČSSR v letech 1958-1961. **Vědecké práce VÚO v Kroměříži**, 3, s. 193-207.
- Kopecký, Milan (1966): Zpracování pudy pro jarní ječmen. **Za vysokou úrodu**, 14, 1966, 9, s. 366-367.
- Kopecký, Milan: Vliv hloubky základního zpracování pudy v interakci s odrůdou, předplodinou a stupňovanými dávkami N na výnos a jakost jarního ječmene. **Rostlinná výroba**, 19, 1973, 11, 1159-1166.
- Kopecký, Milan (1974): Odrůdová reakce jarního ječmene na dobu setí při rozdílném výsevu a dávkách N. **Rostlinná výroba**, 19, 9, 965-976.
- Kopecký, Milan (1976): Vliv různé koncentrace obilnin na výnos jarního ječmene. **Rostlinná výroba**, 22, 9, 899-907.
- Kopecký, Milan (1981): Pěstební technologie nově povolené odrůdy jarního ječmene Opál. **Úroda**, 29, 4, 157-158.
- Kopecký, Milan (1988): Vliv dlouhodobé monokultury na tvorbu výnosu a jakost jarního ječmene. **Acta Universitatis Agriculturae: Facultas agronomica**, 36, 2-4, 43-45.

Použité zdroje

On-line katalog knihovny Zemědělského výzkumného ústavu Kroměříž, s.r.o. Dostupný z: <https://library.vukrom.cz/>. [2025-02-20].

Archiv časopisů Profi Press s.r.o. Dostupný z: <https://profipress.cz/seznam-casopisu/>. [2025-01-22]

Kvalita pekárenské pšenice v ČR ze sklizně 2024 v desetiletém srovnání (Quality of the 2024 Czech bread wheat harvest in a ten-year comparison)

Polišenská Ivana, Jirsa Ondřej
Agrotest fyto, s.r.o., Havlíčkova 2787/121, Kroměříž

Souhrn: Agrotest fyto, s.r.o. v Kroměříži každoročně sleduje za podpory MZe sklizňovou kvalitu obilovin v ČR, a to již více než 20 let. Víceletá řada dat umožňuje meziroční srovnání a zhodnocení vlivu počasí na kvalitu pšenice a žita, a ve spolupráci s Výzkumným ústavem pivovarským a sladařským také ječmene. Sledování je založeno na analýzách náhodně vybraných vzorků obilovin z celé ČR. V roce 2024 splnilo požadavky na jakost pekárenské pšenice ve čtyřech hodnocených parametrech současně (objemová hmotnost, číslo poklesu, obsah bílkovin a sedimentační test) 63 % hodnocených vzorků, což je na úrovni průměru za posledních 10 let. Pšenice sklizená v roce 2024 měla výborné číslo poklesu a dobrou objemovou hmotnost, obsah a kvalita bílkovin však byly silně podprůměrné.

Klíčová slova: pšenice, kvalita, výnos, sklizeň 2024

Abstract: Agrotest fyto, s.r.o. in Kroměříž has been monitoring the harvest quality of cereals in the Czech Republic for more than 20 years with the support of the Ministry of Agriculture. The multi-year data series enables year-to-year comparison and evaluation of the influence of weather on the quality of wheat and rye, and in cooperation with the Research Institute of Brewing and Malting also barley. The monitoring is based on analyses of randomly selected samples of cereals from across the country. In 2024, 63 % of the samples assessed met the quality requirements for baking wheat in the four parameters assessed simultaneously (bulk density, falling number, protein content and sedimentation test), which is also the average for the last 10 years. In the harvest 2024, the values of the falling number were very good and the bulk density at the level of the 10-year average, but protein content and quality were particularly low.

Key Words: wheat, quality, yield, harvest 2024